

Mucogingival surgery

รหัสวิชา DTMD 531 Surgical Periodontal Therapy

ภาควิชา เวชศาสตร์ช่องปากและปริทันตวิทยา

ผู้สอน รศ.ทพ.ยสวิมล คุณาสุข

เวลาสอน 1 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์ นักศึกษาสามารถ

1. อธิบายวัตถุประสงค์ของการทำ ข้อบ่งชี้ ข้อห้ามใช้ หลักเกณฑ์ของการทำตลอดจนการ
หายของแผลทางคลินิกและทางจุลกายวิภาค

2. จำแนกชนิดและอธิบายการเลือกใช้ mucogingival surgery ชนิดต่างๆได้

เนื้อหาการสอน

1. คำนิยามของ mucogingival surgery

2. ภาวะเหงือกอักเสบ

3. ข้อบ่งชี้และวัตถุประสงค์ของการทำ mucogingival surgery

4. เครื่องมือของการผ่าตัดเหงือก

5. วิธีการ mucogingival surgery

- Vestibular extension procedure

- Healing following procedure

- Free gingival graft

- Healing

- Frenectomy

6. Root coverage

- Pedicle soft tissue graft procedure

- rotational flap or laterally sliding flap

- advanced flap or coronally repositioned flap

- connective tissue graft covered by a coronally advanced flap

- guided tissue regeneration

- Free soft tissue graft procedures

- Autogenous free soft tissue graft procedure

- Healing of free soft tissue graft

- Subepithelial connective tissue graft

7. Principle of mucogingival surgery selection

Mucogingival Surgery

Definition: Mucogingival surgery หมายถึง วิธีการผ่าตัดเพื่อแก้ไขความผิดปกติในรูปร่าง ตำแหน่ง และ/หรือจำนวนเนื้อเยื่อเหงือกรอบ ๆ ฟัน (Glossary of Periodontal Terms 1992)

จุดประสงค์แรกเริ่มของการทำ Mucogingival surgery คือการเพิ่มความกว้างของ attached gingiva ให้เพียงพอในการคงสภาพปริทันต์ที่ดีของเนื้อเยื่อเหงือก attached gingiva นั้นแตกต่างจาก keratinized gingiva เพราะคำหลังนี้หมายถึงส่วนของ free gingiva ด้วย ความกว้างของ attached gingiva คือผลต่างของความลึกของร่องเหงือกกับระยะจากขอบเหงือกถึง mucogingival junction อย่างไรก็ตามยังไม่มีค่ามาตรฐานของความกว้างของ attached gingiva สำหรับเหงือกปกติ แต่มีหลายการศึกษาที่แสดงว่าการมี attached gingiva ที่ไม่เพียงพอทำให้

1. เกิดคราบจุลินทรีย์ใต้เหงือกเพราะการเคลื่อนไหวของขอบเหงือก
2. เนื้อเยื่อเกิดการสูญเสียระดับการยึดเกาะและเหงือกร่นเพราะการต่อต้านของเนื้อเยื่อต่อการกระจายของการอักเสบน้อยลง

นอกจากนี้ยังเชื่อว่าการมี attached gingival ที่แคบและ vestibule ตื้นอาจก่อให้เกิดการตกค้างของเศษอาหารและขัดขวางการทำความสะอาดช่องปาก ยกเว้นในผู้ป่วยที่ดูแลทำความสะอาดช่องปากได้ดีเลิศสามารถคงสภาพเหงือกที่ดีได้แม้ไม่มี attached gingiva เลย สำหรับผู้ป่วยที่ดูแลอนามัยช่องปากไม่ดี การเพิ่ม attached gingiva และความลึกของ vestibule มีส่วนช่วยเพิ่มพื้นที่ในการวางแปรงสีฟันและป้องกันอันตรายต่อเนื้อเยื่อเหงือกและเยื่อเมือกช่องปาก ฟันที่ใช้เป็นฟันหลักของฟันปลอมถอดได้หรือติดแน่นรวมทั้งตำแหน่งสันเหงือกที่ติดกับฟันปลอมจำเป็นต้องมีความกว้างของ attached gingiva มากขึ้น ฟันที่มีขอบวัสดุอุดหรือครอบฟันที่อยู่ใต้เหงือกและมี keratinized gingiva ที่บางมีโอกาสเกิดการอักเสบของเหงือกมากกว่าฟันที่มี attached gingiva ที่กว้าง อีกวัตถุประสงค์ของการทำ mucogingival surgery คือการปิดรากฟันที่โผล่ซึ่งช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับความสวยงามและสามารถเพิ่มความกว้างของ attached gingiva ด้วย

ปัจจัยที่มีผลต่อการทำ mucogingival surgery

การเรียงตัวของฟันที่ผิดปกติเป็นสาเหตุสำคัญของการเกิดความผิดปกติของเหงือกที่ต้องการการผ่าตัดแก้ไขและเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจที่ได้ของการรักษา การเรียงตัวของฟันมีผลกระทบกับตำแหน่งของขอบเหงือก ความกว้างของ attached gingiva ความสูงและความหนาของกระดูกเบ้าฟัน ฟันที่ล้มหรือเอียงมาทางด้านริมฝีปาก กระดูกทางด้านริมฝีปากบางและอยู่ก่อนมาทางปลายรากมากกว่า ฟันข้างเคียงเป็นผลให้เกิดเหงือกร่นและรากฟันโผล่ การจัดฟันอาจเป็นทางเลือกหนึ่งในกรณีที่ฟันเรียงตัวผิดปกติและต้องการเพิ่ม attached gingiva หรือปิดรากฟัน ส่วนฟันที่มีกระดูกเบ้าฟันบางอยู่แล้ว การทำ mucogingival surgery ในตำแหน่งนี้แม้ว่าจะเป็น partial thickness flap ก็อาจทำให้เกิดการละลายของกระดูกเบ้าฟันได้

